

V Bruseli 20. marca 2023  
(OR. en)

7587/23

COSCE 5  
COPS 148  
CFSP/PESC 470  
COEST 216

## VÝSLEDOK ROKOVANIA

|                  |                                                      |
|------------------|------------------------------------------------------|
| Od:              | Generálny sekretariát Rady                           |
| Komu:            | Delegácie                                            |
| Č. predch. dok.: | 7256/23                                              |
| Predmet:         | Priority EÚ v OBSE<br>– závery Rady (20. marca 2023) |

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prioritách EÚ v OBSE, ktoré Rada schválila na svojom 3 941. zasadnutí 20. marca 2023.

**Záver Rady o prioritách EÚ v OBSE**

**Výzvy pre európsku bezpečnosť**

1. Rusko tým, že so spoluúčasťou Bieloruska rozpútalo a naďalej vedie nevyprovokovanú, neodôvodnenú a nezákonnú útočnú vojnu proti Ukrajine, porušilo základné normy, zásady a záväzky, na ktorých je postavená európska bezpečnosť. Tieto zásady sú zakotvené v Charte OSN a zakladajúcich dokumentoch Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) vrátane Helsinského záverečného aktu a Parížskej charty. Hoci sa Rusko už roky snaží tieto zásady rozvrátiť, okrem iného v roku 2008 v Gruzínsku a v roku 2014 na Ukrajine, o týchto zásadách sa nerokuje, nemožno ich revidovať ani meniť ich výklad. Bezpečnosť Ukrajiny je bezpečnosťou Európy. Európska únia bude stáť jednotne po boku Ukrajiny a jej ľudu tak dlho, ako to bude potrebné.

**Úloha OBSE z hľadiska bezpečnosti v oblasti OBSE**

2. Na zasadnutí ministerskej rady OBSE v decembri 2022 zúčastnené štáty potvrdili, že OBSE zostáva jedným zo strážcov základných aktov a hodnôt, ktorými sa riadi bezpečnosť v Európe, že naďalej poskytuje jedinečnú platformu pre komplexné diskusie o bezpečnosti vo všetkých troch rozmeroch a že naďalej disponuje rozsiahlym a jedinečným súborom nástrojov na predchádzanie konfliktom a ich riešenie. Základné zásady a záväzky Helsinského záverečného aktu a Parížskej charty nemožno riadne chrániť bez ukončenia útočnej vojny Ruska a obnovenia zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.

3. EÚ a jej členské štáty, ktoré predstavujú takmer polovicu zúčastnených štátov OBSE a poskytujú približne 60 % jej finančných a ľudských zdrojov, sú neochvejnými podporovateľmi OBSE. V Globálnej stratégii pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ<sup>1</sup>, v spoločnom oznámení o posilnení príspevku EÚ k multilateralizmu založenému na pravidlách<sup>2</sup> a v Strategickom kompase<sup>3</sup> sa odporúča posilnenie spolupráce medzi EÚ a OBSE. Podpora OBSE zo strany EÚ spočíva v pevnom odhodlaní EÚ presadzovať účinný multilateralizmus pevne zakotvený v dodržiavaní zásad právneho štátu a medzinárodného práva vrátane ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva. Účinný multilateralizmus založený na spoločných pravidlách a ochrana ľudských práv a základných slobôd, demokracie a právneho štátu zostáva najlepším spôsobom zachovania svetového mieru a bezpečnosti.
4. Rada oceňuje súčasné a predchádzajúce úradujúce predsedníctva OBSE za ich úsilie o vedenie tejto organizácie v ťažkých časoch poznačených útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, ktorá je v rozpore so základnými zásadami OBSE a bráni jej fungovaniu. Napriek tejto situácii je OBSE naďalej odhodlaná presadzovať svoje hodnoty a dosahovať významné výsledky, ako je napríklad uplatnenie moskovského mechanizmu, usporiadanie Varšavskej konferencie o ľudskom rozmere v roku 2022, spustenie programu na podporu Ukrajiny (SPU) a mnohé ďalšie projekty. Rada ďalej uznáva a podporuje úsilie OBSE, jej sekretariátu a generálneho tajomníka, misií v teréne a autonómnych inštitúcií – Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR), Vysokého komisára pre otázky národnostných menšín (VKNM) a predstaviteľa pre slobodu médií, ako aj Parlamentného zhromaždenia OBSE, a víta prácu Akadémie OBSE pre riadenie hraníc v Dušanbe a Akadémie OBSE v Biškeku.

---

<sup>1</sup>[https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs\\_review\\_web\\_0.pdf](https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf)

<sup>2</sup>[https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en\\_strategy\\_on\\_strengthening\\_the\\_eus\\_contribution\\_to\\_rules-based\\_multilateralism.pdf](https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en_strategy_on_strengthening_the_eus_contribution_to_rules-based_multilateralism.pdf)

<sup>3</sup><https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/sk/pdf>

5. Rada vyjadruje poľutovanie nad tým, že osobitná pozorovateľská misia OBSE na Ukrajine, koordinátor projektov na Ukrajine a pozorovateľská misia OBSE na ruských kontrolných miestach v Gukove a Donecku museli byť zatvorené, pretože Rusko sa odmietlo pripojiť ku konsenzu o predĺžení ich mandátov. Rada pripomína dôraznú výzvu EÚ adresovanú Rusku, aby okamžite a bezpodmienečne prepustilo troch nezákonne zadržovaných členov personálu osobitnej pozorovateľskej misie OBSE a vrátilo obrnené vozidlá tejto misie ich legitímnym vlastníkom.
6. Rada vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že z dôvodu prekážok zo strany Ruska sa mandát misie OBSE v Moldavsku podarilo predĺžiť len o šesť mesiacov, a nie o obvyklý jeden rok, ako rozhodli zúčastnené štáty OBSE na zasadnutí ministerskej rady v Bruseli v roku 2006. Žiada, aby sa mandát misie predĺžil na obvyklé obdobie.
7. Rada vyzýva všetky zúčastnené štáty OBSE, aby zabezpečili včasné prijatie rozpočtu OBSE s primeranými zdrojmi s prihliadnutím na rastúce náklady organizácie, najmä v tejto súvislosti s vysokou infláciou, s cieľom umožniť účinné fungovanie OBSE vo všetkých troch rozmeroch. Je veľmi dôležité, aby boli všetky autonómne inštitúcie, sekretariát a misie v teréne primerane financované, aby si mohli plniť príslušné mandáty. Keďže sa stále neprijalo príslušné rozhodnutie, Rada vyjadruje uznanie tým štátom, ktoré prispievajú mimorozpočtovými prostriedkami na zachovanie schopnosti OBSE konať. Blokovanie procesu schvaľovania rozpočtu OBSE, ktoré trvá viac ako rok, vážne narušilo operačnú kapacitu OBSE a jej inštitúcií.
8. Rada vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že vzhľadom na doterajší obštrukčný postoj Ruska sa ministerskej rade OBSE nepodarilo dosiahnuť konsenzus o úradujúcom predsedníctve na rok 2024.

9. Rada víta pokračujúcu podporu, ktorú OBSE poskytuje Ukrajine, a zriadenie programu OBSE na podporu Ukrajiny s cieľom posilniť odolnosť ukrajinských inštitúcií a organizácií občianskej spoločnosti. EÚ a jej členské štáty sú hlavnými prispievateľmi na túto mimorozpočtovú iniciatívu. Rada tiež víta skutočnosť, že v roku 2022 došlo dvakrát k uplatneniu moskovského mechanizmu v súvislosti s porušovaním medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, vojnovými zločinmi a zločinmi proti ľudskosti spáchanými v kontexte útočnej vojny Ruska proti Ukrajine. Zistenia dvoch správ z pracovných ciest v rámci moskovského mechanizmu, ako aj správy ODIHR sú zásadným príspevkom k zhromažďovaniu a analýze faktov na účely mechanizmov vyvodzovania zodpovednosti, ktoré majú alebo môžu mať v budúcnosti jurisdikciu.

### **Priority EÚ v OBSE**

10. Rada je odhodlaná chrániť OBSE ako jeden z pilierov európskeho bezpečnostného poriadku a zabezpečiť súlad s Helsinským záverečným aktom, Parížskou chartou a ďalšími základnými zásadami a záväzkami OBSE. EÚ bude naďalej podporovať činnosti sekretariátu OBSE, jej inštitúcie a operácie v teréne v celej oblasti OBSE. EÚ bude zároveň aktívne prispievať k vykonávaniu zásad a záväzkov OBSE vo všetkých troch rozmeroch vrátane úlohy OBSE pri včasnom varovaní, predchádzaní konfliktom a ich riešení, obnove mieru a bezpečnosti, obnove po skončení konfliktu, presadzovaní spolupráce a pri programe zameranom na ženy, mier a bezpečnosť. Na tento účel bude EÚ:
11. ***Pokračovať v úsilí o obnovenie úlohy OBSE v oblasti bezpečnosti:***
- Pokračovať v presadzovaní podpory medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, vychádzajúc z Charty OSN a helsinského dekalógu, vzhľadom na neustále porušovanie medzinárodného práva a zásad a záväzkov OBSE zo strany Ruskej federácie. Vyjadrujeme poľutovanie nad tým, že neustále porušovanie záväzkov a pravidiel OBSE zo strany Ruskej federácie sťažuje riadnu činnosť organizácie.

- Zabezpečiť, aby sa činnosť OBSE naďalej zameriavala na vojnu Ruska proti Ukrajine, kým bude Rusko pokračovať vo svojej agresii, ktorá je priamym útokom na európsky bezpečnostný poriadok, čím sa oslabuje európska a globálna bezpečnosť a stabilita.

12. ***Podporovať a posilňovať kapacity OBSE a jej činnosti v teréne v celej oblasti OBSE:***

- Naďalej využívať všetky nástroje OBSE na riešenie agresii Ruska voči ostatným zúčastneným štátom OBSE.
- Vzhľadom na stupňujúcu sa útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine podporovať OBSE v prispievaní k úsiliu o zabezpečenie plnej zodpovednosti za hrubé porušovanie medzinárodného práva, vojnové zločiny a zverstvá a za porušovanie ľudských práv.
- Zabezpečiť podporu Ukrajine prostredníctvom práce sekretariátu OBSE vrátane programu na podporu Ukrajiny a prostredníctvom autonómnych inštitúcií.
- Naďalej podporovať úlohu OBSE pri riešení dlhotrvajúcich konfliktov v Zakaukazsku a Moldavskej republike s cieľom dosiahnuť udržateľné politické riešenia v súlade s medzinárodným právom a zásadami a záväzkami OBSE. OBSE musí byť naďalej schopná poskytovať podporu všetkým zúčastneným štátom, ktoré ju potrebujú.
- Zamerať úsilie na zabezpečenie kontinuity misií OBSE a ich mandátov, čo zahŕňa aj rozšírenie misie OBSE v Moldavskej republike na obdobie po júni 2023, vzhľadom na kľúčovú úlohu týchto misií pri zmierňovaní konfliktu, pri opatreniach na budovanie kapacít a odbornej príprave v oblasti ľudských zdrojov.
- Pracovať na zachovaní úlohy OBSE ako platformy pre dialóg o mieri a bezpečnosti na základe zásad a záväzkov OBSE a spolupracovať s krajinami v celom regióne v súvislosti s ďalším prispievaním OBSE k regionálnej bezpečnosti.

- Pokračovať v podpore angažovanosti OBSE na západnom Balkáne a vo východnom susedstve, v relevantných prípadoch v súlade s príslušnými prioritami rozširovania, prostredníctvom misií OBSE v teréne v danom regióne a prostredníctvom práce sekretariátu a inštitúcií OBSE, okrem iného pokiaľ ide o právny štát, nadviazanie na odporúčania ODIHR vyplývajúce z pozorovania volieb, slobodu prejavu, slobodu médií, slobodu náboženského vyznania a viery, boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti.
- Podnecovať synergie s angažovanosťou OBSE v Strednej Ázii a podporovať takúto angažovanosť so zameraním na regionálnu bezpečnosť a odolnosť, predchádzanie nadnárodným hrozbám a boj proti nim, posilnenie postavenia žien a dievčat, riešenie zmeny klímy, kybernetickú bezpečnosť a rôzne odvetvia udržateľnej konektivity, ako sa uvádza v stratégii Global Gateway.
- Pokračovať v spolupráci so stredozemskými a ázijskými partnermi OBSE zameranej na spoluprácu, keďže bezpečnosť v regióne OBSE je neoddeliteľne spätá s bezpečnosťou jej susedov a možno ju posilniť prostredníctvom dialógu a spolupráce v politicko-vojenskom, hospodárskom a environmentálnom, ako aj ľudskom rozmere, ktorým sa spoločne riešia bezpečnostné výzvy.

13. ***Zabezpečiť vykonávanie všetkých zásad a záväzkov OBSE vo všetkých troch rozmeroch:***

- Posilňovať politickú vôľu a dobrú vieru pri vykonávaní komplexného súboru nástrojov OBSE počas celého cyklu konfliktov a vo všetkých troch rozmeroch. Osobitná pozornosť sa bude venovať vykonávaniu programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť a boju proti obchodovaniu s ľuďmi.
- Presadzovať splnenie všetkých záväzkov a povinností v politicko-vojenskej oblasti. EÚ bude úzko spolupracovať s OBSE aj pri riešení nadnárodných bezpečnostných hrozieb a výziev.

- Plne využívať hospodársky a environmentálny rozmer ako nástroj na budovanie dôvery a ako dôležitý prostriedok na posilnenie dobrej správy vecí verejných a blahobytu obyvateľstva.
- Pokračovať v podpore kľúčovej práce OBSE zameranej na riešenie prepojenia medzi zhoršovaním životného prostredia, zmenou klímy a stratou biodiverzity a vplyvom tohto prepojenia ako multiplikátora hrozieb na bezpečnosť, okrem iného podporou zúčastnených štátov pri vykonávaní príslušných rozhodnutí ministerskej rady, najmä prelomového rozhodnutia č. 3/21 zo Štokholmu z roku 2021 o posilnení spolupráce pri riešení výziev spôsobených zmenou klímy.
- Zdôrazniť kľúčový význam ľudského rozmeru pri sfunkčnení komplexnej koncepcie bezpečnosti OBSE a naliehať na to, aby všetky zúčastnené štáty v plnej miere vykonávali všetky záväzky v oblasti ľudského rozmeru v plnom súlade s právom v oblasti ľudských práv a aby sa posilnili demokratické inštitúcie, právny štát, rodová rovnosť a postavenie všetkých žien a dievčat, ako aj dodržiavanie, ochrana a napĺňanie všetkých ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám.
- Nadalej vyzývať na medzirozmernú spoluprácu v uvedených oblastiach. Osobitná pozornosť sa bude venovať vykonávaniu programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť, spolupráci s občianskou spoločnosťou, presadzovaniu slobody prejavu online aj offline, slobode médií a bezpečnosti novinárov, boju proti obchodovaniu s ľuďmi a prevencii a riešeniu sexuálneho násillia súvisiaceho s konfliktmi. EÚ bude presadzovať účasť mládeže na činnostiach a procesoch OBSE.
- Prehĺbiť spoluprácu v oblasti kybernetickej bezpečnosti a bezpečnosti IKT v rámci neformálnej pracovnej skupiny zriadenej rozhodnutím Stálej rady č. 1039, najmä prostredníctvom zvýšenej angažovanosti EÚ v oblasti opatrení na budovanie dôvery.

- Nadalej podporovať pravidelné zvolávanie podujatí zameraných na ľudský rozmer vrátane zasadnutí o realizácii ľudského rozmeru (HDIM) ako hlavných platforiem na diskusiu o situácii v oblasti ľudských práv a základných slobôd v oblasti OBSE a na posúdenie plnenia záväzkov v oblasti ľudského rozmeru s predstaviteľmi občianskej spoločnosti.

#### 14. *Posilniť účinnosť OBSE:*

- Podporovať riadne fungovanie organizácie a uvažovať o spôsoboch, ako bojovať proti prekážkam a zneužívaniu pravidla konsenzu.
- Pokračovať vo využívaní formátov, ako je dialóg na vysokej úrovni medzi EÚ a OBSE a stretnutia na pracovnej úrovni, s cieľom zefektívniť spoluprácu a hľadať ďalšie synergie, najmä na realizačnej úrovni.
- Pokračovať v podpore mandátov a práce sekretariátu a misií v teréne v rámci hospodárskeho a environmentálneho rozmeru.
- Pokračovať v podpore mandátov a práce autonómnych inštitúcií (ODIHR, VKNM, RFOM) a misií v teréne pri podpore plnenia záväzkov OBSE účastníckymi štátmi, čoho príkladom sú komplexné volebné činnosti OBSE/ODIHR, prostredníctvom výmeny osvedčených postupov. S cieľom prispieť k včasnému varovaniu a zabezpečiť účinnú prevenciu a udržateľné riešenia konfliktov bude EÚ nadalej podporovať aj mandát OBSE/ODIHR pomáhať zúčastneným štátom s ich povinnosťami v oblasti ľudských práv, záväzkami v oblasti rodovej rovnosti a s presadzovaním tolerancie a nediskriminácie.
- Nadalej pripisovať význam mandátu VKNM, najmä pokiaľ ide o poskytovanie včasného varovania a hľadanie včasných opatrení, pokiaľ ide o napätie týkajúce sa osôb patriacich k národnostným menšinám.

- Nadalej podporovať mandát RFOM pri pozorovaní mediálneho vývoja v rámci funkcie včasného varovania a pomáhať zúčastneným štátom pri plnení ich záväzkov týkajúcich sa slobody prejavu a slobodných médií online aj offline. Zahŕňa to aj úsilie o zaistenie bezpečnosti novinárov.
15. Rada opätovne zdôrazňuje záväzok EÚ spolupracovať s OBSE ako komplexnou a inkluzívnou platformou pre politický a odborný dialóg o európskej, euroatlantickej a eurázijskej bezpečnosti a pre budovanie dôvery prostredníctvom obnovy bezpečnosti a dodržiavania spoločných zásad a záväzkov OBSE. Rada opätovne potvrdzuje záväzok EÚ nadalej politicky a finančne podporovať OBSE. Spolupráca a dialóg medzi EÚ a OBSE budú pokračovať vo všetkých vhodných oblastiach a na všetkých vhodných úrovniach.
-